

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل سوم

مناقشات مرزی ایران و عراق

- تشکیل دولت عثمانی تا تشکیل دولت عراق (۱۹۲۰)
- تشکیل کشور عراق تا قرارداد ۱۹۷۵
- مفاد قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر

تشکیل دولت عثمانی تا دولت عراق (۱۹۲۰)

- تشکیل دولت قدرتمند صفوی در اوایل قرن دهم هجری.
- نارضایتی امپراتوری عثمانی از همسایه قدرتمند خود (ایران)
- آغاز جنگ های خونین بین دو کشور
- انعقاد قرار دادهای متعدد

مهمترین علل جنگ ها با دولت عثمانی

- نقش کشورهای روس و انگلیس در اختلافات
- اختلاف سرزمینی دو کشور
- اختلاف مذهب
- بدرفتاری دولت عثمانی با زوار ایرانی
- و...

از تشکیل کشور عراق تا قرارداد ۱۹۷۵

- فروپاشی امپراتوری عثمانی پس از جنگ جهانی اول
- تشکیل دولت عراق از استان های بصره ، بغداد و موصل به قیمومیت انگلیس.
- ادامه اختلافات مرزی (رودخانه ای)
- عدم پذیرش رسمی دولت عراق توسط ایران
- خلف وعده انگلیس به ایران برای در خصوص به رسمیت شناختن عراق
- اعلام عدم اعتبار حدود مرزی از سوی ایران (قرارداد ۱۹۳۷)

- استقلال عراق از سال ۱۹۳۲م (۱۳۱۱ ش).
- شروع یادداشت های تند ، بین دو کشور .
- درگیری های مرزی از سال ۱۹۳۴م (۱۳۱۳ش).
- مذاکرات با حضور نماینده انگلیس .
- عهد نامه ۱۹۳۷م و حق اروند و کشتیرانی برای دو طرف ، البته غیر شفاف .
- نقش تعیین کننده دولت های روس و انگلیس در تشدید بحران .

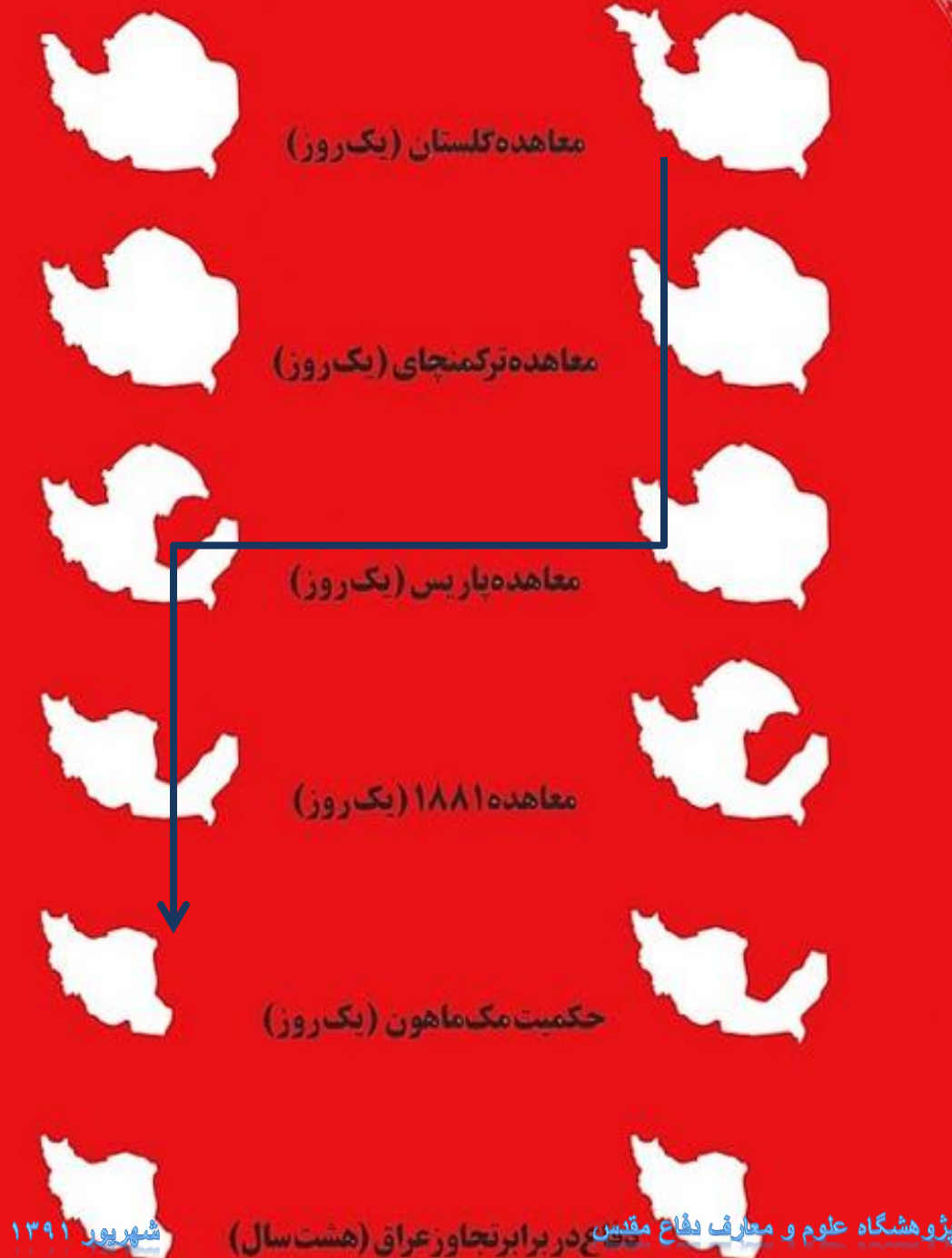
نگاهی به مهم ترین عهد نامه های مرزی ایران و عراق

۱	انعقاد عهدنامه آماسیه	۱۵۵۵ میلادی	۹۳۴ هجری شمسی
۲	انعقاد عهدنامه قصر شیرین	۱۶۳۹ میلادی	۱۰۱۸ هجری شمسی
۳	انعقاد عهدنامه اسلامبول	۱۷۲۴ میلادی	۱۱۰۳ هجری شمسی
۴	انعقاد قرارداد همدان	۱۷۲۷ میلادی	۱۱۰۶ هجری شمسی
۵	انعقاد معاهده بغداد	۱۷۳۲ میلادی	۱۱۱۱ هجری شمسی
۶	انعقاد عهدنامه گردان	۱۷۴۶ میلادی	۱۱۲۵ هجری شمسی
۷	انعقاد عهدنامه اول ارزروم	۱۸۲۳ میلادی	۱۲۰۲ هجری شمسی
۸	انعقاد عهدنامه دوم ارزروم	۱۸۴۷ میلادی	۱۲۲۶ هجری شمسی
۹	انعقاد پروتکل تهران	۱۹۱۱ میلادی	۱۲۹۰ هجری شمسی
۱۰	انعقاد قرارداد عثمانی و انگلستان	۱۹۱۳ میلادی	۱۲۹۲ هجری شمسی
۱۱	انعقاد پروتکل اسلامبول	۱۹۱۳ میلادی	۱۲۹۲ هجری شمسی
۱۲	انعقاد عهدنامه سرحدی	۱۹۳۷ میلادی	۱۳۱۶ هجری شمسی
۱۳	انعقاد پیمان دفاعی سعدآباد	۱۹۳۷ میلادی	۱۳۱۶ هجری شمسی
۱۴	انعقاد قرارداد الجزایر	۱۹۷۵ میلادی	۱۳۵۴ هجری شمسی

۲۰۰ سال سال اخیر

وسعت ایران در ابتدای
حکومت قاجار دومیلیون
وپانصد هزار کیلومتر
مربع بود !!!

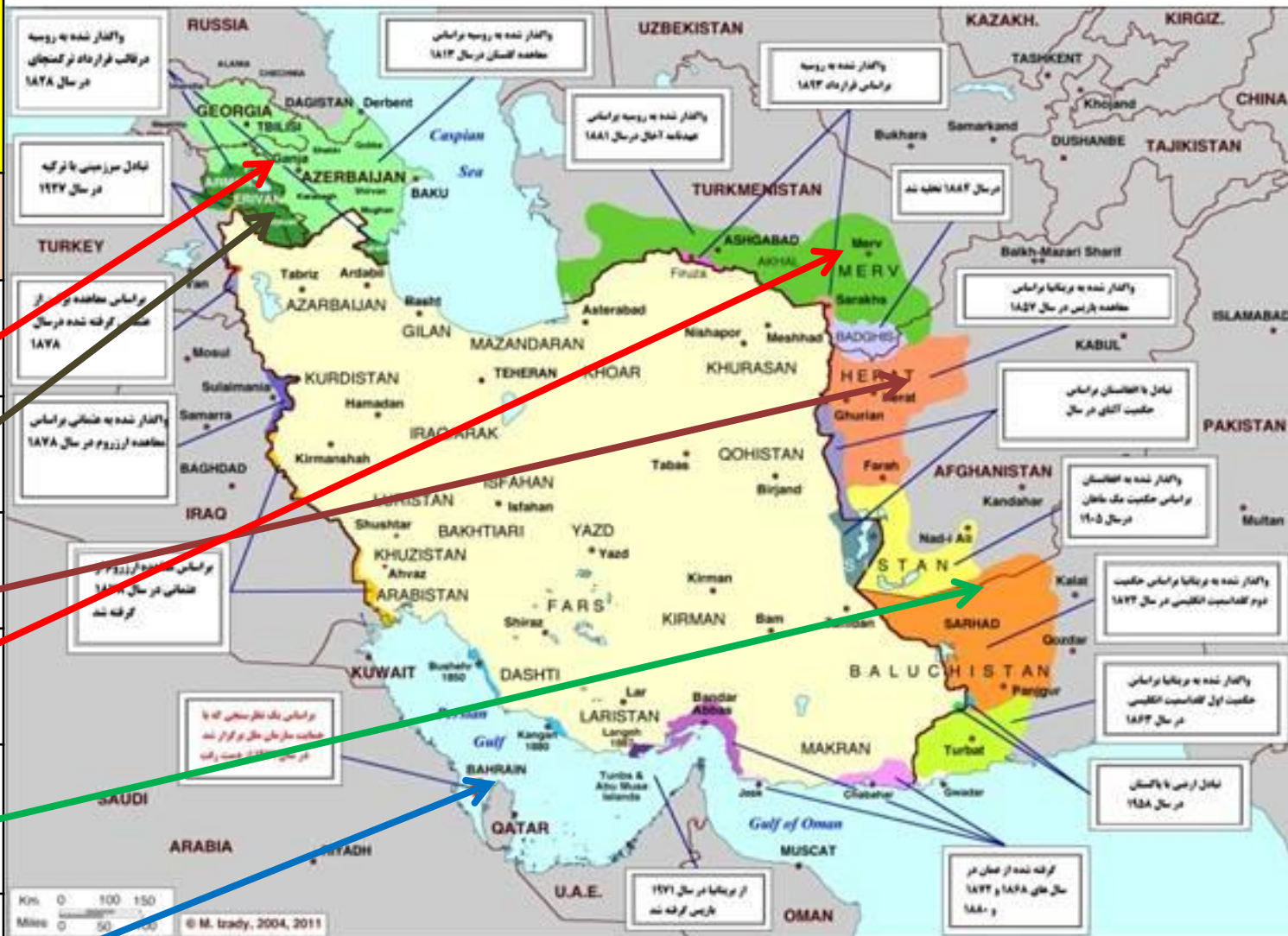
در آخر حکومت قاجار
یک میلیون و
ششصد هزار کیلومتر
مربع شد !!!

ایران در دویست سال قبل (از نگاهی دیگر)

بخش های جدا شده از سرزمین ایران در دو قرن اخیر

عهد دولت	سال
عهدنامه گلستان فتحعلی شاه	۱۸۱۳
عهدنامه ترکمن چای فتحعلی شاه	۱۸۲۸
معاهده پاریس ناصرالدین شاه	۱۸۵۷
قرارداد ناصرالدین شاه	۱۸۸۱
حکمت اسمیت ناصرالدین شاه	۱۸۷۱ - ۱۹۰۵
ایران - انگلستان محمد رضا پهلوی	۱۳۰۱

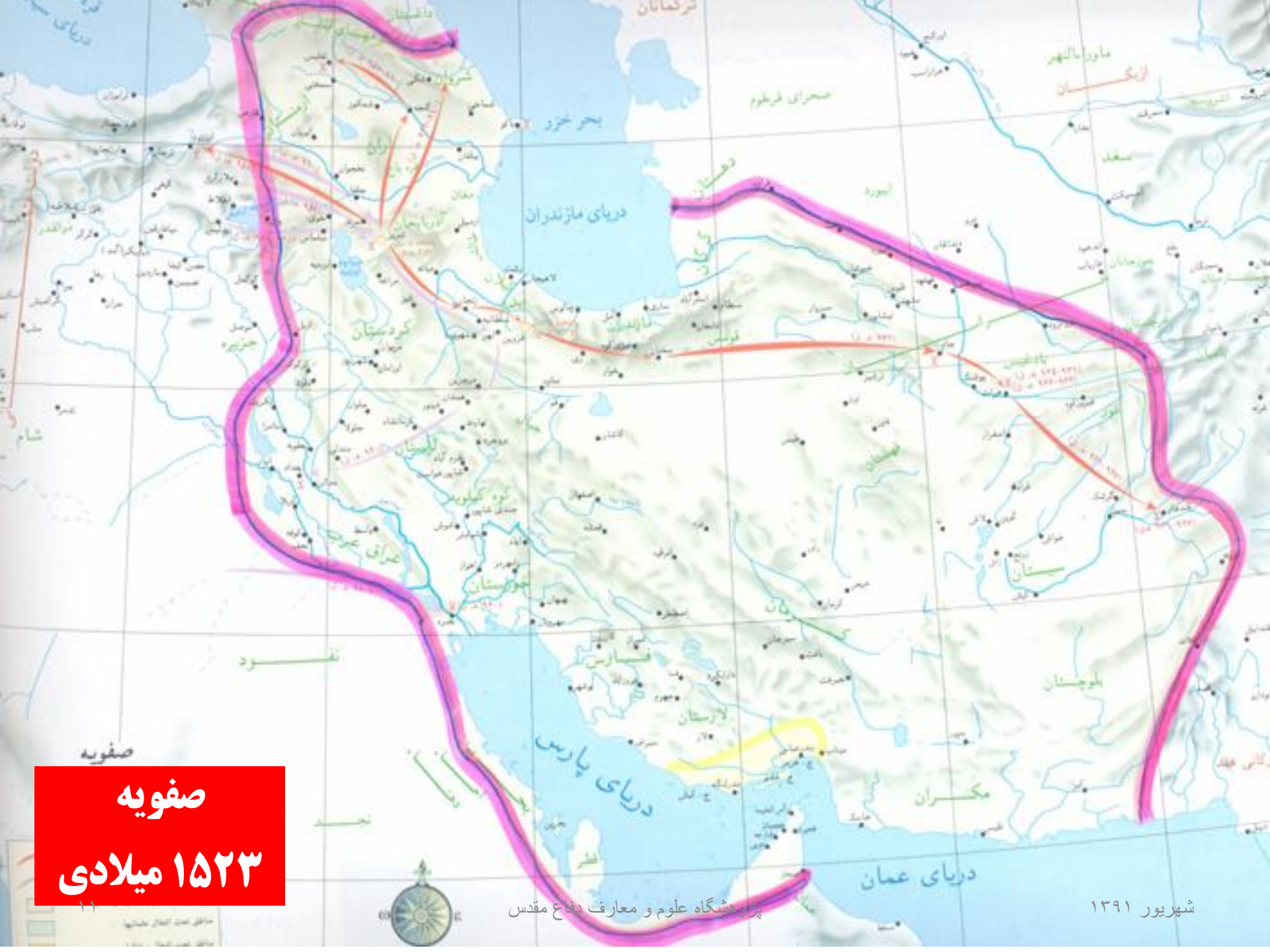

Territorial Changes of Persia/Iran in the 19th and the 20th Centuries.

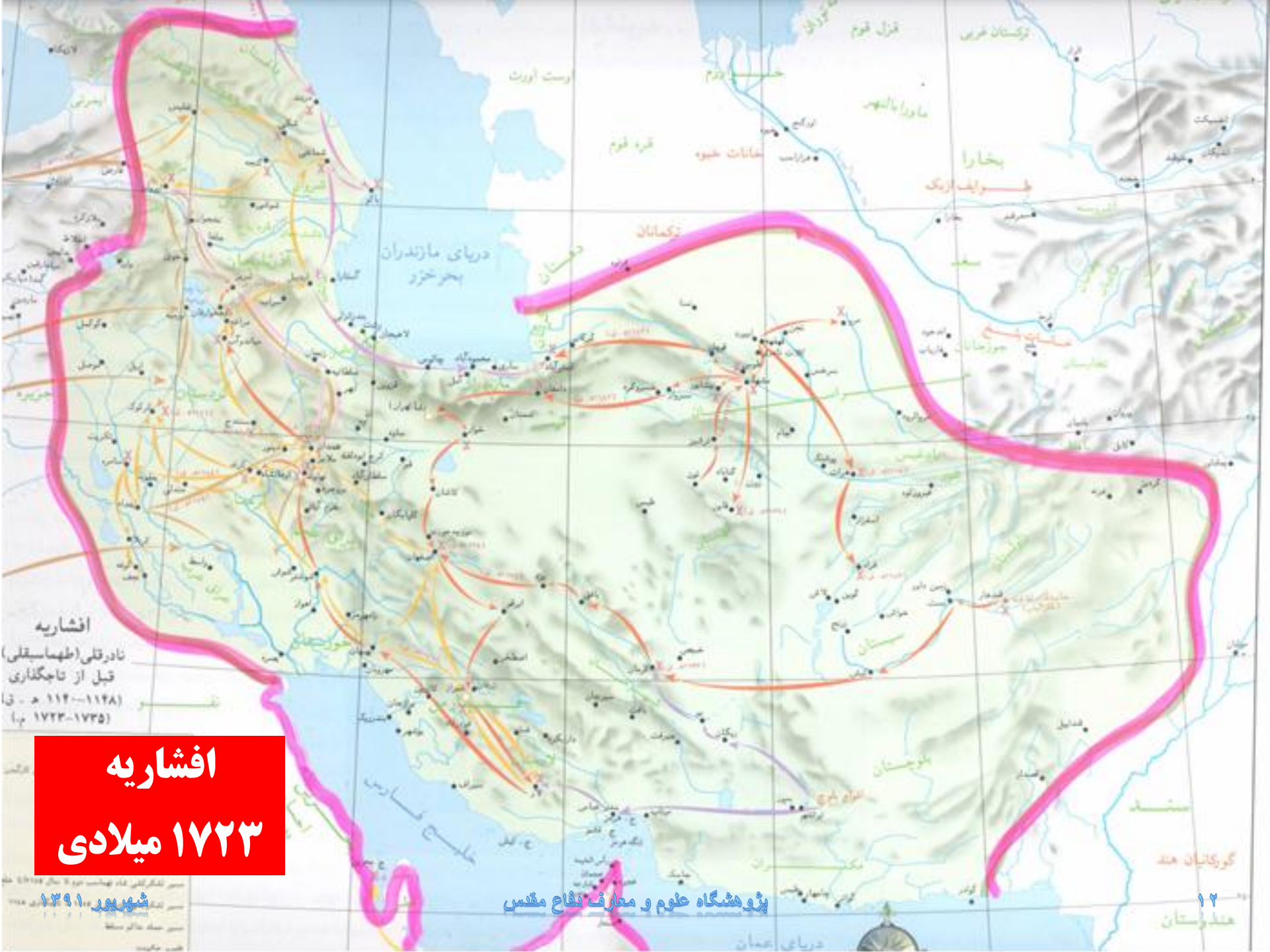
Contemporary Iran Boundaries of modern Iran Current International Boundaries

توجه!

در طول ۸ سال دفاع مقدس در شرایطی که تمام
دنیای شرق و غرب به کمک عراق آمدند،
جمهوری اسلامی ایران به تنهایی با تکیه بر
قدرت لایزال الهی و با رهبری حکیمانه حضرت
امام خمینی (ره) و پشتوانه مردمی به حمد الله
توانست در مقابل تمامی این ابر قدرت‌های
ایستادگی و از خاک مقدس جمهوری اسلامی
ایران محافظت نماید.

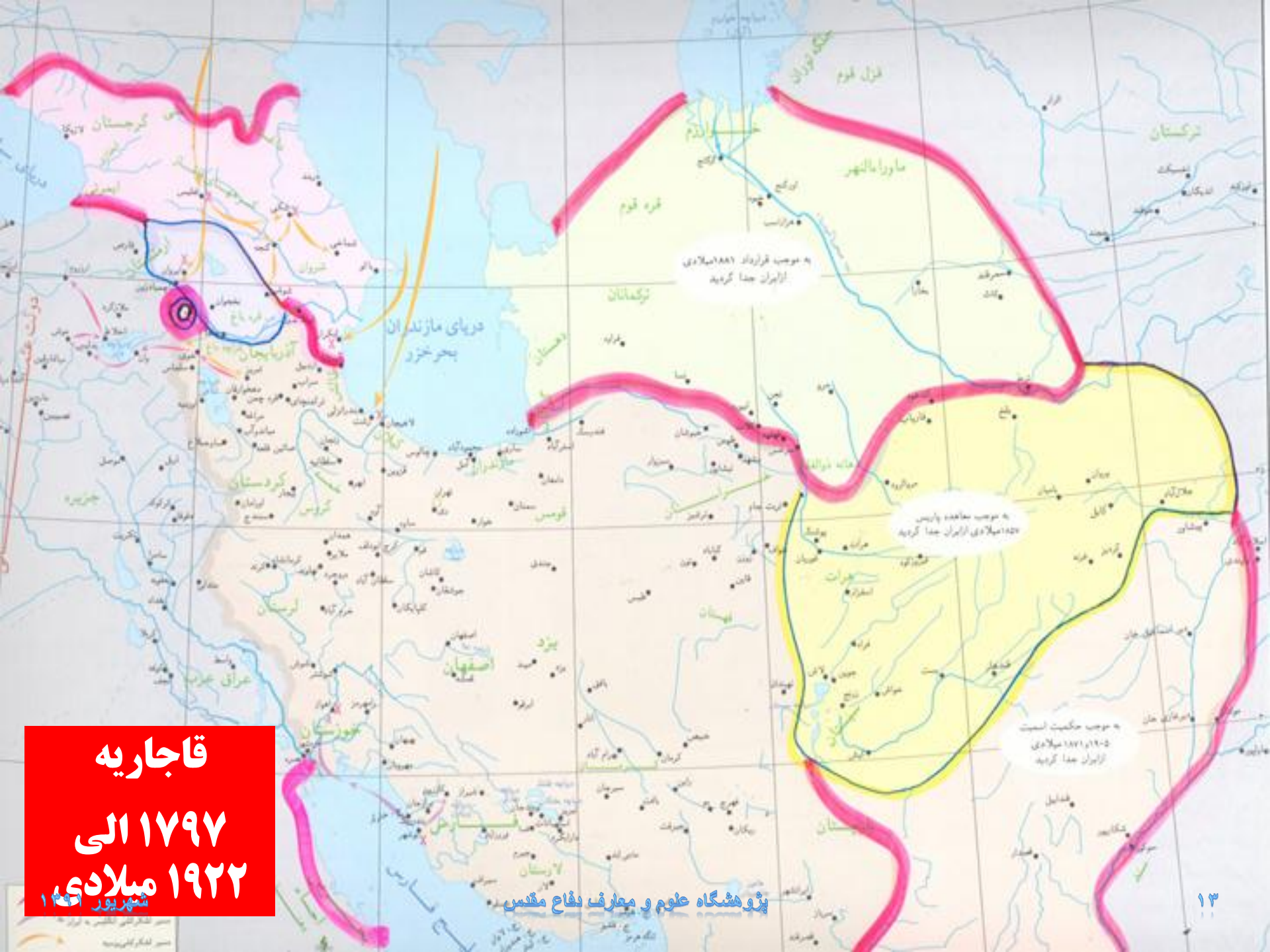
صفویه
۱۵۲۳ میلادی

افشاریه
۱۷۲۳ میلادی

شهریور ۱۳۹۱

پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس

قاجاریه
۱۷۹۷ الی
۱۹۲۲ میلادی

پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس

مفاد قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر

- مرزهای زمینی بر مبنای قرارداد ۱۹۱۳ و تعیین مرز بر اساس صورت جلسه ۱۹۱۴ (قبل از جنگ جهانی اول ۲۲۷ میله مرزی)
- مرزهای آبی بر اساس تالوگ (اروند رود)
- امنیت و اعتماد متقابل با کنترل مرزها.
- مقررات فوق تجزیه ناپذیر هستند.
- سه پروتکل پیوستی مربوط به علامت گذاری مجدد مرز زمینی ، تعیین مرز رودخانه ای و کنترل مرزها.
- چند الحاقیه مربوط به کلانتران مرزی ، تعلیف احشام ، استفاده از آب رودخانه های مرزی و کشتیرانی در اروند رود.

شاه ایران محمد رضا
پهلوی

رئیس جمهور
الجزایر هواری بومدین

معاون رئیس جمهوری
عراق صدام حسین

پایان فصل ۳

سلامت

مرکز

والد

مرکز

والد

تهیه و تنظیم:
پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس
www.dsrc.ir